

44

27

2826

DISPUTATIO THEOLOGICA,

Purgatorio Romanensium.

Q V A M

Assistente summi numinis gratia

SVB PRÆSIDIO

CONSTANTINI CÆSARIS dicti L'EMPE-
REUR ab ОРРУСР, S. S. Theologiæ Doct. &
in Acad. Lugd.-Batav. Professoris,

Publico examini, exercitii gratia, subjicit

IOHANNES PROGULBICKI, Samogita.

AUTHOR ET RESPOND.

Ad diem Martii, loco horisque solitis.

LVGDVNI BATAVORVM,

Ex Officinâ BONAVENTURÆ & ABRAHAMÆ

ELSEVIR. Academ. Typograph.

clō lo c XLVIII.

Admodum Reverendis, Nobilissimis, Clarissimis & Doctissimis Viris,

- R. D. THOMÆ à LASKO CHOCISZEWSKI, Superattendenti Ecclesiarum Orthodox: Palatinatus Vilnensis gravissimo:
R. D. NICOLAO WYSOCKI, Superattendenti districtus Podlachien-
sis meritissimo:
R. D. ANDRÆ MUSONIO, Superattendenti Ecclesiarum districtus
Neogardienfis vigilantissimo:
R. D. SAMUELI TOMASZEWSKI, Superattendenti Ecclesiarum
Ducatus Samogitiæ diligentissimo, prudentissimo:
R. D. SAMUELI MINVID, Superattendenti Ecclesiarum tractus
Transvilienfis gravissimo, piissimo:
R. D. JOHANNI RANIZEWSKI, Superattendenti Ecclesiarum
Rutenicarum dignissimo:
R. D. STEPHANO Cluentio BACZKOWSKI, Conseniori di-
strictus Trans-Vilienfis:
R. D. JOHANNI LUTOMIRSKI, Conseniori Ecclesiarum Duca-
tus Samogitiæ:
R. D. REINOLDO ADAMI, Illustriff. Aulae Radzivilianæ à sacris &
Scholarchæ Vigilantissimo:
R. D. MELCHIORI MONKIEWICZ, V. D. M. Ecclesia }
Crosnogolicensis: }
R. D. PËTRO HORN, Pastori Eccl. Pofzufzviensis: }
R. D. ALEXANDRO KAMIENIECKI, Ecclesiastæ Po- } *Fide-*
pielens: } *lissi-*
R. D. JOHANNI DOMASOWIO, V. D. dispensatori Ec- } *mo.*
clesiæ Szydloviens: }
R. D. MICHAELI MATTISSEWICZ, V. D. Admin. Ec- }
clesiæ Vilnensis: }
R. D. IOHANNI HALESIO, S. Euang. Admin. in Eccl. Keydan.
difertissimo, & in Gymnasio S. S. Theologia Professori eximio & vigilan-
tissimo:
R. D. JOHANNI FRIDERICO STARCKIO, Gymnasti Key-
danensis Rectori meritissimo, S. S. Theologiae & Philosophiæ Professori ce-
leberrimo & fidelissimo:
R. D. JOHANNI REYMER, Ecclesiæ Gialoviens Antistiti do-
ctissimo:
R. D. MICHELI WYSOCKI, Eccl. Rosjeniensis Pastori eruditissimo:

*Disputationem hanc de Purgatorio us D. D. fautoribus & promotoribus
studiorum meorum summa observantia colendis*

Servus humillimus.

L. M. Q. confecro

JOHANNES PROGULBICKI,

Auth. & Respon.

95250

9885

№ 246 069-10

DISPV TATIO THEOLOGICA
D E
PVRGATORIO ROMANO,

prout describitur à Doctõribus Romanis probans nullum tale dari his sequentibus rationibus.

T H E S I S I.

Acta Scriptura duorum tantum locorum illicò post mortem mentionem facit. E. Purgatorium non datur. Antec. Marc. 16. 16. Ioh. 5. 24. Luc. 23. 43. 2. Cor. 5. 1. Apoc. 14. 13. II.

Ioh. 3. 16. 18. Qui moriuntur aut sunt fideles, aut non. Si fideles, transeunt à morte invitam. Ioh. 5. 24. Esai. 57. 1. Si in fideles, condemnantur.

III.

Si sanguis Christi purgat nos ab omnibus peccatis, cum quibus nobis per omnem vitam luctandum est, tum non datur aliud purgatorium: Verum prius, ergo & post. 1. Ioh. 1. 7. & 2. 1. 2. 2. Cor. 5. 19. 21. Rom. 7. 24. 25.

IV.

Si pœnæ temporales sunt tantum hujus vitæ; ergo non dantur in purgatorio. Ver. pr. Erg. & post. 2. Cor. 4. 1. & 6. 2. Gal. 6. 7.

V.

Si nemo potest fideles apud Deum accusare & condemnare, tum fideles non necesse habent ingredi purgatorium: verum prius, ergo & post: Rom. 8. v. 33. 34. & 4. 24. 25.

VI.

Si datur purgatorium, erit vel pœnitentium, vel impœnitentium. Non impœnitentium, quia tales condemnantur: non pœnitentium quia ipsorù peccata non recordatur Deus Ezech. 18. 22. Ierem. 31. 34. Iam, quorum Deus peccata non recordatur, illi non puniuntur; atqui pœnitentium Deus peccata non recordatur. Ergo pœnitentes non puniuntur.

Excip. Si recordari iniquitatum sit punire demerita; ergo & recordari iustitiarum esset remunerare merita, & concedimus antec. neg. conseq. quia iustitiarum non sunt bona merita, cum sint imperfecta & peccata coinquinata, nec non debita; at iniquitates sunt mala & perfecta demerita.

Excip. 2. De illis esse verum, qui pœnitentiam egerunt perfectam in hoc mundo, non vero qui imperfectam seu simplicem conversionem nudo tantum gemitu declararunt. R. Neque nos intelligimus nudos solummodo gemitus quales habuit Iudas Iscariot, verum requirimus dolorem ex intimo corde proveniente, desiderium Deum deprecandi, fiduciam in merito Christi, & propositum non amplius peccandi.

VII.
Ecclesiastes. 9. v. 5. 6. Quicumque sunt in purgatorio; juxta doctrinam illorum, habent partem aliquam eorum, quæ fiunt sub sole. At nemo mortuorum, partem habet eorum quæ fiunt sub sole. Ergo nemo mortuorum est in purgatorio.

VIII.
Si datur purgatorium, tum pœnam vel culpam purgat: non culpam ut fatentur, neque pœnam, quia eam gravissimam infert. Atqui auferre debet pœnam quod eam purgat, non inferre usque ad ultimum quadrantem. Ergo nihil purgat.

IX.
Pontifex Romanus aut habet potestatem animas ex purgatorio liberandi, aut non: si habet & ea non utitur, nisi interveniente pecunia crudelis & avarus est; si non habet tum maxime peccat hanc potestatem jactando; tot viduas & orphanos hoc nomine expilando.

X.
Si omne peccatum natura sua est mortale, tum purgatorium Romanense non datur. Verum prius, ergo & posterius; antecedens probatur, quia minimum peccatum est totius legis transgressio. Iacob. 2. 10. & qui in minimis mandata Dei transgreditur, non ingreditur regnum cælorum. Deut. 27. 26. Matt. 5. 19.

XI.
Quorum peccata in Christo sunt condemnata, & propter Christum remissa ac tecta, illi propterea amplius non puniuntur; atqui omnium

omnium fidelium peccata sicut Christo remissa sunt, ergo illi pro-
pterea amplius non puniuntur. Rom. 8. v. 1. 2. 3. 2. Cor. 5. 19. Heb.
10. 17. 18.

XII.

Argumentamur ad hominem. Papa potest per indulgentias
singulos ex purgatorio liberare: aut ergo indulget omnibus; aut non:
si non, est crudelis; si indulget, ergo nemo est in purgatorio.

XIII.

Aut vera sunt, quæ de virtute sacrificii Missæ, de indulgentiis
Pontificiis & Episcoporum, de confessione auriculari sacerdotibus,
facta, de peregrinatione ad sancta loca suscepta, de merito & inter-
cessione sanctorum & reliquiis eorum scribunt; aut non: si vera
sunt, tum non datur purgatorium. Nam quis centies mallet oscula-
ri pedem depictum beatissimæ virginis Mariæ, & propterea obtinere
remissionem peccatorum, quam ustulari in purgatorio igne duratio-
ne tantum differenti ab infernali; si vera non sunt, qua fide, verita-
te & sinceritate talia docent.

XIV.

Cui remissa sunt peccata, ille de gratia Dei dubitare non de-
bet; at cui indulgentiæ præbentur, sunt peccata remissa: ergo ille
de gratia Dei dubitare non debet, & per consequens, neque pur-
gatorium timere.

XV.

Si dabitur purgatorium aliud præter sanguinem Christi purgans
peccata nostra, tum Christus D. non perfecte satisfecit pro pecca-
tis nostris, neque nos perfecte purgavit; at Christus D. perfecte sa-
tisfecit pro peccatis nostris & nos ab illis perfecte purgavit: ergo non
datur purgatorium. Heb. 10. 14.

XVI.

Si dabitur purgatorium, ergo animas fidelium Diabolus tan-
get: consequens est contra Scripturam, Sap. 3. v. 1. Ergo non datur
purgatorium.

XVII.

Si Christus perfecte satisfecit pro peccatis nostris omnibus; ergo
nulla pænæ satisfactoriæ nobis restant. Verum prius: ergo & poste-
rius: quia redemit à maledictione legis, ergo & à pæna quæ est ma-
ledictum legis, Gal. 3. 13. quia est factus peccatum pro nobis, id est
hostia, 2. Cor. 5. 21.

Quibus sublata est culpa, illis pœna non infligitur proprieticta: nam relata mutuo se ponunt & tollunt: atqui omnibus fidelibus per mortem Christi sublata est culpa, ergo & pœna.

Regerunt. Si Deus remissa culpa illicò remittit pœnam, qui sit, quod Politicus Magistratus in homines severissime animadvertat, quos scit cum Deo in gratiam rediisse & per sacerdotem absolutos esse. R. Magistratus animadvertit in homines non eo fine ut supplicio capitali, Deo pro peccatis suis satisfaciant; verum ut cives Reipublicæ possint tuto vivere, & exorbitantes metu pœnæ coercantur.

Iam videamus rationes ipsorum stramineas, quibus in nixi, pro purgatorio tanquam pro aris & fociis pugnant.

I.

Si Deus remissa culpa, non semper remittit pœnam temporalem, ergo datur purgatorium in quo post hanc vitam satisfaciendum est pro pœnis temporalibus. Antec. prob. 2. Sam. 12. 13. 14 David post impetratam veniam peccati, punitur morte filii, & 2. Sam. 24. 13: ob numeratum populum datur optio belli, famis & pestis. Exod. 32. multa millia interfecta fuere ob adoratum vitulum, quibus tamen Deus ob Mosis preces testatur se peccata remisisse. Num. 14. 20. 21. Exod. 32. 32. 33. Moses & Aaron, quod non glorificarint Deum ad petram in deserto moriuntur. Maria soror Mosis lepra punitur. 1. Cor. 11. 30. indigne communicantes Sacramento Cœnæ, morte afficiuntur, qui tamen reconciliati fuerant.

R. Concedimus Deum quandoque immittere gravia iis, quibus peccata sunt remissa, at non propterea ut essent pœnæ satisfactoriæ pro peccatis; verum ut essent pœnæ correctivæ, paternæ castigatōnes, probationes, afflictiones exemplares temporales, docentes nos, Deum peccata odisse, proindeque velle ut discamus cavere ne imposterum peccemus.

Excip. 1. Non dixisse Scripturam Davidi, ut caveas in futurum, sed quia blasphemare fecisti, filius tibi morietur. R. Etiam si filius mortuus sit, ob peccatum istud Davidis; tamen finis mortis ipsius erat emendatio Davidis futura. Excip. 2. Absurdum est, morte punire homines ut deinceps cautius vivant. R. Non est hoc

absur-

absurdum in foro politico, ut supplicium capitale aliis sit exemplo, quò sibi caveant : deinde moriturus se ardentis convertit ad Deum, agnitacula 1. Cor. 11. fin.

R. 2. Negamus, mortem piis infligi in pœnam peccati, nam etiam ii moriuntur quibus remissa est culpa & pœna : præterea mors piis pœna esse nequit, quia morte eripiuntur è peccato, Sap. 4. 7. 11. 14. Esai. 57. v. 1. 2. Inst. Scriptura S. indicat mortem infligi in pœnam peccati post remissam culpam. Rom. 5. 12. R. Mors infligitur in pœnam peccati infidelibus, fidelibus veto propter mortem Christi mutatur in abolitionem peccati & in transitum ad vitam æternam. Ioh. 5. 24. Heb. 2. 14.

II.

1. Cor. 3. 13. 14. 15. R. Hic locus agit de igne metaphorico, qualis in purgatorio non est, dicit enim *quasi per ignem* 2. Ignis hic agit in hominum opera bona & mala, purgatorius in animam hominis; & à labe ac macula purgat tantum peccata venialia. 3. Per ignem hunc omnes transibunt etiam Apostoli v. 13. Per ignem purgatorii quidam. 4. Ignis hic explorat opera cujusmodi sint, purgatorius punit. 5. Igne hoc jacturam quidam facient operum suorum : cujus operis jacturam faciant animæ in purgatorio, an peccatorum ? imo lucrum dicendum est. Ignis ergo hic significat, judicium Sp. S. verbum Dei, ignem afflictionum persecutionum ac conscientiæ, qui efficit ut errores in vita & doctrina admissos agnoscamus & abjiciamus.

III.

Matth. 12. v. 32. Si datur quoddam peccatum quod non remittitur neque in hoc, neque in futuro sæculo ; ergo dantur quædam peccata quæ remittuntur in futuro, nimirum in purgatorio per pœnas temporales. R. Concedimus in futuro seculo remitti peccata, verum eadem peccata quæ hic sunt remissa per ministerium Euangelii, ibi publica declaratione judicis. Joh. 20. 23. Actor. 3. 19. 2. Tim. 1. 18.

R. 2. Si aliqua peccata post hanc vitam remittuntur ; ergo non amplius puniuntur : nam punire & remittere eadem contraria sunt quæ stare simul non possunt. Vel si puniuntur tum non remittuntur : nam quod persolvitur, non remittitur.

IV.

IV.

Philip. 2. 9. 10. Qui sub terra flectunt genua, sunt vel damnati in inferno, vel mortui in sepulchris, vel in purgatorio viventes. Non damnati, quia illi Christum honorare non solent; neque mortui in sepulchris Psal. 115. 17. Ergo in purgatorio degentes. & Gratis assumunt geniculationem designare verum pietatis cultum; cum potius significet subjectionem qua universæ creaturæ Christo ut Domino subjicientur totaliter in extremo judicio. Rom. 4. 10. & 23. Diaboli non laudant subjectione voluntaria, laudant tamen involuntaria, cum sæpe coguntur Dei laudes coram hominibus confiteri, & laudabunt, Luc. 4. 34. 35. Esai. 45. Iac. 2. 19.

V.

Apoc. 5. 3. 13. 14. Per eos qui sunt in cælis intelliguntur Angeli; qui in terra, homines; qui sunt sub terra, non possunt intelligi alii, nisi qui sunt in purgatorio. & Non solummodo intelliguntur Angeli & animæ piæ mortuorum, verum etiam virtutes cæli, item Sol Luna & Stellæ, quæ Deum laudare dicuntur Psal. 69. & 89. & 149. Quoniam materiam & occasionem præbent creaturis intellectuibus laudandi Deum. & Per subterraneos, non possunt intelligi incolæ purgatorii, quia etiam damnati sub terra collocantur, & à Deo ipso res maris, quæ tamen non sunt in purgatorio Exod. 20. 4. Deut. 4. 18.

VI.

Matth. 5. 25. 26. Luc. 12. 58. Christus D. docet esse aliquem carcerem in quo animæ torquentur donec reddiderint ultimum quadrantem; ergo hic carcer est purgatorium, ex quo aliquando exibunt. Resp. Nulla est consequentia, Christus mentionem facit carceris; ergo est purgatorium: cur non potius per carcerem intelligant carcerem materiale hujus mundi, & infernum, quo hortatur ad reconciliationem utrosque qui nolunt actori reconciliari sine iudice, quibus pacem ambiendam docet, nisi velint in carcerari & ibi manere in æternum. *Regerunt* se non posse intelligere infernum, propter particulam additam donec solveris, quæ non est exclusiva temporis futuri, & quæ non videtur recte posse dici, nisi aliquando consequatur finis solutionis. *R.* Imo vero particula donec hoc in loco, est exclusiva temporis futuri, idem significans quod nun-

nunquam, (ut in his locis Matth. 1. 25. Sam. 6. 23.) quia nemo ultimum quadrantem dicitur solvere, nisi qui totum debitum solvit.

VII.

1. Cor. 15. 29. Baptizari alicubi in Scriptura significat affligi. Ergo & hic, ut sit sensus, quid facient qui orant & jejunt, & gemunt pro mortuis, si mortui non resurgunt? R. Concedimus in quibusdam locis scripturæ, baptizari significare afflictionem, Marc. 10. 28. Luc. 12. 50. at in hoc loco sic accipi ut dicamur affligi eorum loco qui affliguntur in purgatorio, negamus, idque propter locum illum quem legimus 1. Thess. 4. 13. quem sic non scripserat, si se res aliter non habuisset. Est ergo hic fallacia à dicto secundum quid, ad dictum simpliciter, quam alia quoque sequitur, ignoratio elenchi. Nam hic locus non agit de statu animarum post discessum à corpore, verum agit de resurrectione corporis, ut ex toto capite liquet. Dices, quid ergo sibi volunt hæc verba baptizari pro mortuis; vel super mortuos? R. Vatii variè explicant: nos dicimus, vel Apostolum respexisse ad ritum usitatum Judæorum, qui solebant prius abluere mortuos, antequam sepelirentur, Act. 9. 37. idque in spem futuræ resurrectionis; vel, loqui de afflictionibus, quas sustinemus pro hac doctrina, mortuos tandem ad beatam vitam resurrecturos, ejusque sequelis.

VIII.

Psal. 66. 12. R. Hic purgatorium non potest intelligi, alias mentitus esset Pfaltes cum diceret, se transisse per purgatorium, cum tamen in vivis adhuc esset.

IX.

Micheæ 7. v. 8. 9. R. Hic non possunt intelligi damnati, quia nulla est ipsis spes relicta: ergo purgatorii incolæ intelliguntur. R. Datur tertium, intelligebantur ii, qui super terram vixere, quique liberandi erant è captivitate Babylonica.

X.

Malach. 3. 3. *Resp.* Agit de adventu Christi, ad diem judicii, qui formidabilis futurus est impiis, ut patet ex versu 2. Luc. 3. 17.

XI.

1 Sam. 31. 13. & 2 Sam. 2. 35. David pro morte filii, & alii pro Abner Saulis & Jonathanis jejunarunt, ut prodesse animabus ipsorum. *Resp.* Neg hoc. Habitatores Jabes fleverunt publicæ calamitatis causa: David & publicæ 2 Reg. 1. 17. 26. 27. ut ipse interpretatur, & privatae pro Saule, ut innocentiam suam testaretur, fleverunt & jejunarunt.

XII.

Constat ex sacris, multos ex mortuis revocatos, aut ex inferno, aut ex cælo, aut ex purgatorio. Non ex inferno, quia inde nullus exit: non ex cælo, quia resurrectio non esset beneficium; nam ipsos revocasset ad miseriam: ergo ex purgatorio. *Resp.* Afferimus à cælis evocari animas, in hanc vallem miseriarum, ut exemplo nobis est Dorcas, de qua sacra Scriptura testatur, fuisse plenam operibus bonis & eleemosynis, Act. 9. 36. qualis in purgatorio locum non habet: nec tamen sequitur resurrectionem non esse beneficium, sed injustam miseriam. Nam hoc aliquatenus valeret, si ipsis cælum obtinisset suo merito, non verò ex gratia Dei; sed cum sit gratuitum, nulla fit ipsis injuria & pœna, si ad Dei gloriam & ad hominum ædificationem gaudium ipsarum intermittatur. Præterea, ut diu hic vivere est singularis Dei benedictio, ita denuo recuperare longævam vitam; licet vita cœlestis sit potior. Nummus aureus argenteo præfertur; tamen mendicus hunc accipiens, obtinet beneficium. Quid de Paulo dicent, qui in tertium cælum raptus fuerat? an fuit injuria & pœna affectus, quod sit è cælo demissus. Quid si dicamus, Deum istos ex misericordia sua remuneraturum esse intantum, ut duplicetur ipsorum beatitudo?

XIII.

2 Macchæorum 12. 43. 46. *Resp.* Hic liber est apocryphus, quia ob dormitionem piam iis tribuit, qui sine pœnitentia, in flagranti delicto mortui sunt, v. 45. 2. Quia laudat cap. 14. 41. 42. 43. sui ipsius occisionem. 3. Quia se excusat quod tenuiter scripserit, cap. 15. 39. at tali excusatione non indiget Scriptor divinus. *Resp.* 2. Locus purgatorii, assignatur morientibus in peccato veniali, non mortali, quale erat horum qui peccatum sacrilegii commiserant, versu 40. *Resp.* 3. Jehuda impendit has drachmas argenti, non ut mortuis, sed ut vivis prodesset; ne videlicet mortuorum delicta imputarentur vivis, ut patet, v. 42. 46. Notum enim erat, toti populo imputari peccata particularium, ea maxime, quæ accidunt in actionibus publicis: sic sacrilegium Achanis imputatur toti populo, & propter id cadit in prælio, Josuæ 7. v. 11. 12.

XIV.

Luc. 16. 9. Per deficere intelligi mortem, per amicos partim homines viventes in his terris, partim animas beatas sanctorum in cœlis quæ nos recipiunt in æterna tabernacula precibus suis. *Resp.* Hic locus non potest intelligi, de suffragiis pro mortuis, qui sunt in purgatorio; nam, inquit, ut quum defeceritis, scil. illico à vita, recipiant vos in æterna tabernacula, non verò quum defeceritis, id est postquam post mortem, per tot & tot annos in purgatorio purgati fueritis, &c. recipiant vos in æterna tabernacula. *Resp.* 2. Per deficere intelligi mortem concedimus, & per amicos partim homines in terris viventes, & partim animas beatorum in cœlis, & ipsum Christum intelligi posse concedimus. Homines egeni in his terris degentes recipiunt in æterna tabernacula, benefactores suos, Deo commendando & precibus suis beneficia ipsis decreta impetrando; animæ beatorum in cœlis, generaliter rogando & in ultimo judicio testando, Christos Dominus, omnes, qui sunt misericordes erga proximos suos, qui eos auxilio & consilio juvant, qui bona opera, secundum mandata Dei faciunt, qui egenos in hac vita, & imprimis domesticos fidei ex mammoniè injustitiæ (qui sic vocatur quia sæpe iniquitatis præbet materiam, unde divitiæ vocantur irritamenta malorum, aut instrumenta Ovid. vel, quia nemo celeriter fit dives, volens

lenis esse justus) eleemosynas largas erogando, sublevant; beneficia illis præstita sibi imputando, Matth. 24. 34. &c. & 10. 41. illos, inquam, ad æterna tabernacula recipit. Non etenim dormientibus sed bona opera facientibus, & secundum illa non ex ipsorum merito, verum ex mera Dei misericordia, vita æterna donatur.

XV.

Apoc. 21. 27. Hebr. 12. 14. Si homines, dum sunt in hac vita, perfectè non sunt regeneriti, quoad gradus; ergo datur purgatorium, ubi animæ purgantur. Nam nihil pollutum ingredietur in regnum cælorum. *Resp.* Regeneratio nostri, spectatur vel ratione animæ, vel ratione corporis: quoad animam, regeneramur perfectè eo momento, dum egreditur anima ex corpore, Rom. 6. 6. 7. Apoc. 14. 13. Nam earum conditio talis est, qualis erit eorum, quos dies Domini magna inveniet vivos, qui in oculi niçtu mutabuntur, 1 Cor. 15. 51. & in occursum Domini in aëra rapientur, & ita semper cum Domino erunt, 1 Theff. 4. 17. Ipse Bellarminus lib. 2. de pug. cap. 9. fatetur, in morte tolli fomitem peccati sublata sensualitate. Quoad corpus verò regenerabimur perfectè cum illud resuscitatum fuerit, 1 Cor. 15. 42. 52. 53. 54.

XVI.

Si datur triplex status hominum in terra viventium; ergo datur triplex quoque locus post mortem. Sunt enim quidam qui sanctissimè, qui mediocriter, qui nequissimè vivunt: illi recta in cælum; hi qui impie, in infernum; qui mediocriter vivere, tendunt in purgatorium, Apoc. 3. 15. *Resp.* Negamus talem dari, qui sanctissimè vivat in mundo. Nullus enim hominum est, qui non peccet etiam ad ipsum mortis agonem, quamdiu enim hic homo agit, tamdiu est peccator, nisi falsum sit illud, Job 9. v. 2. 3. 20. & 15. 14. 15. 16. 1 Reg. 8. 46. Prov. 20. 9. & 24. 16. Jacob 3. 2. 1 Joh. 1. 8. & nemo hominum datur qui non oret sic, Remitte nobis debita nostra, & qui non dicat ex Psal. 19. 13. Ab occultis munda me Domine. Cum ergo sic orant, aut verè orant, aut simulatè: si verè, agnoscunt se esse peccatores; si simulatè, tum peccant sic orando. *Resp.* 2. Negamus quoque homines tales, qui partimpie, partim impie ob imbecillitatem carnis & luctam,

luctam cum spiritu vivere, usque ad agonem mortis, illos ingredi in purgatorium. Nam tales in dissolutione animæ à corpore, in momento quoad animam, perfectè regenerantur, quemadmodum illi regenerabuntur in nictu oculi, quos inquinatos non paucos reperiet dies extremus. Locus Apoc. 3. 15. agit de hominibus hypocriticis, quibus larvam hypocriteos Spiritus S. detrahit. *Excip.* Purgandos eos graviore tribulatione, quæ novissimum diem præcedet, tum igni de cœlis descendente. *Resp.* Tribulationem illam futuram omnibus communem; proinde non induet naturam purgatorii ficticii: deinde ignis ille de cœlo descendens non erit purgatorius, sed *εἰς ἐκδιύκην* impiorum atque incredulorum descendet, ut testatur Apostolus, 2 Thess. 1. 8.

XVII.

Dantur quædam animæ, quæ se esse in purgatorio renuntiaverunt, ostendentes digitum manus adustum, quæ opem à vivis imploraverunt, quæ maritos suos, vel uxores & domesticos, in stabulis, ad pecuniam debitori reddendam, & alia bona, ad usus bonos disponendum, ad eleemosynam erogandam, admonuerunt, quod Diabolus non faceret. *Resp.* Apparitiones nullo successu urgentur, pro adstruenda purgatorii veritate. Nam non licet consilium petere à mortuis, Deut. 18. 9. 10. 11. Esa. 8. 19. 20. nec in causa salutis & religionis, mortui sunt audiendi, Luc. 16. 29. Sunt commenta hominum, ad confirmandum purgatorium inventa, quo possunt crumenas hominum purgare & cutem suam curare usque ad voluptatem: sunt illusiones, & præstigiæ Diabolorum, qui se in Angelos lucis transformant quandoque bona imperando, ut sic homines in errore confirmet & à Christo abducant. *Resp.* 1. Averitare alienum est, & fabulosum, digitum animæ fuisse adustum; nam animæ non habent digitos, neque ignis agit in spiritus, deinde ignis purgatorius debet exurere peccata, non substantias destruere.

XVIII.

Dari purgatorium, testantur Mahumetani, gentiles, Philosophi & Poëtæ, Virgil. Ergo datur purgatorium. *Resp.* Multitudo errantium non facit errori patrocinium, olim enim omnes gentes convenerunt

in cultu idolorum, non tamen recipienda est idololatria. Deinde omnium gentium consensus, non potest efficere articulum fidei, non enim revelat spiritus hominis, sed Dei spiritus, 1 Cor. 2. 10. 12.

XIX.

Si non dabitur purgatorium, exercitia virtutum pro viventibus subtrahentur, ut opera caritatis. *Resp.* Concedo ratione culinæ Curia Romanæ: ex illo enim halitum suum ducit, & sine ipso regnum ejus tam amplum non esset. 2. A veritate alienum est, sine purgatorio non posse virtutum exercitia esse. Nam non periit caritas tempore Apostolorum, neque hoc sæculo apud Christianos non agnoscetes purgatorium: ad virtutes homines excitando, ponamus ob oculos mandatum Dei, & nostram necessitatem, Matth. 7. 12. vitam æternam, quæ non nisi bona opera facientibus & secundum bona opera, licet non propter opera, ut causam meritoriam, ex vera Dei promissione, gratis & propter meritum Christi, nobis dono datur: tandem perpendant, condemnationem æternam paratam esse bona opera non facientibus, Heb. 12. 14. 1 Cor. 6. 9. 10. Et sane qui gehennam non metuit, nec purgatorium metuet. Etiam qui Pontificiorum purgatorium statuit, unde liberari queant per indulgentias nummis emendas, latam portam ad peccandum aperit.

XIX.

Si non dabitur purgatorium, tum iis, qui veniam aliquoties consequuti, iterum relapsi de misericordia Dei desperant, nulla consolatio dari potest. *Resp.* Imo verò datur, dum modo agnoscant peccata sua, & ex intimo animo doleant, non tantum pœnæ metu, sed ex virtutis amore, quod Deum Patrem clementissimum, misericordissimum, peccatis suis offenderint, & deinceps promittant firmo proposito, se amplius jam non peccaturos, pro modulo regenerationis & gratia Dei assistente: & talibus instillandus est amor Dei patris, Rom. 5. 8. promissiones ejus veræ, Ezech. 18. 21, 22. & 33. 11. 12. Roman. 4. 5. Matth. 5. 6. 1 Joh. 1. 9. 10. Esai. 55. 1. 2. 6. finis Christi in hunc mundum missi, 1 Tim. 1. 15. 16. Matth. 11. 28. Luc. 4. 18. Matt. 9. 12.

Si plurimi tales dantur, qui pœnas temporales castigationis, debitas propter peccata admiffa, ob fubitanœam & infperatam mortem, in hac vita non exfolverunt, tũ dabitur purgatorium. Ver. p. erg. & poft. *Reff.* Difting. inter pœnas quas vel Deo iudice; vel hominibus decernentibus, exfolvère debebant. Non quas Deo iudice. Nam fi Deus conftituiffet peccatorem affligere propter peccata commiffa in hac vita, utique ille non decederet antequam eas fuftineret, non enim Deum ventura fallunt, alias non effer omnifcius, omnipotens, & decretum ejus effer irritum; fed quia tales decedunt fine afflictione, hoc voluntati Dei liberrimæ tribuendum eft. Refpectu hominum decernentium, concedimus plurimos obire diem fuum, antequam puniantur, qui fi fideles fuerint, in agone mortis obtinent remiffionem.

COROLLARIA.

I.

Patribus in V. T. fuit promiffa vita æterna, & non ex operibus legis, fed ex fide Jefu Chrifti falvati & iuftificati funt.

II.

Non erat Limbus Patrum in V. T. in quo detinerentur Patres ufque ad refurrexionem Chrifti, Matth. 8. 11. neque nunc datur limbus infantum, in quem relegentur non baptifati ut priventur vifione Dei.

III. *Animæ*

Animæ humane sunt immortales, neque dormiunt ad diem iudicii, ut nonnulli somniant.

IV.

Fideles decedentes ex hac vita statim felicitate æterna fruuntur: infideles verò condemnantur.

F I N I S.

